

חוק ההתגוננות האזרחית (תיקון), תשכ"ד-1964 *

1. תיקון סעיף 1 בסעיף 1 לחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951: (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) במקום ההגדרה "ארגוני עזר" יבוא:
"ארגוני עזר" - ארגון, מוסד, מפעל, יחידה או גוף העושים שירות ציבורי, או כל חלק מהם, אשר שר הבטחון הכריז עליהם ברשומות שהם ארגונים שעזרתם נדרשת להתגוננות אזרחית;¹
- (2) בסופו יבוא:
"ראש רשות מקומית", בעיריה - ראש העיריה או סגנו, ובמועצה מקומית - ראש המועצה או סגנו.²
2. תיקון סעיף 2 בסעיף 2 לחוק העיקרי -
- (1) בפסקה (ב), אחרי "לתפקידי התגוננות אזרחית" יבוא "לציידים";
- (2) במקום פסקה (ו) יבוא:
" (ו) להדריך ולכוון את ארגוני העזר למילוי תפקידם בתחום ההתגוננות האזרחית ולהפעיל אותם ואת הציוד שברשותם בתקופת קרבות או בשעת תמרונים הגא;³
- (3) אחרי פסקה (י) יבוא:
" (יא) לפעול - באישור שר הבטחון, אם בדרך כלל ואם לענין מסויים, ובתיאום עם הרשויות הנוגעות בדבר - להצלת נפש ורכוש שאינה כרוכה בהתגוננות אזרחית".
3. בסעיף 4 לחוק העיקרי -
- (1) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
" (ב) המועצה הארצית של הגא תהיה מורכבת מחברים אלה:
(1) ראש הגא שיהיה יושב ראש המועצה;
(2) נציגיהם של שר האוצר, שר הבריאות, שר החינוך והתרבות, שר המשטרה, שר הסעד, שר העבודה, שר הפנים, שר השיכון ושר התחבורה - נציג אחד לכל שר, והוא יתמנה על ידי מדין עובדי משרדו;
(3) נציגים של עירית ירושלים, עירית תל-אביב-יפו ועירית חיפה - נציג אחד לכל עיריה, והוא יתמנה על ידי מועצת העיריה;
(4) שני נציגים של העיריות שלא פורטו בפסקה (3), והם יתמנו על ידי שר הפנים, בהמלצת ארגון ארצי של רשויות מקומיות שהוא לדעת השר יציג ונוגע בדבר;
(5) שני נציגים של המועצות המקומיות, למעט המועצות האזוריות שהוקמו תוך שימוש בסמכויות לפי סעיף 5 (3) לפקודת המועצות המקומיות, 1941,² ונציג אחד של המועצות

* נתקבל בכנסת ביום י"ב בתמוז תשכ"ד (22 ביוני 1964); הצעת החוק ודברי הסבר מורטמו בה"ח 565, תשכ"ג, עמ' 294.

1 ס"ח 71, תשי"א, עמ' 78.

2 ע"ר 1941, חוט' 1 מס' 1154, עמ' 119.

האזוריות, והם יתמנו על ידי שר הפנים בהמלצת ארגון ארצי של רשויות מקומיות שהוא לדעת השר יציג ונוגע בדבר;
 (6) יושב ראש הועד הפועל של מגן דוד אדום בישראל;
 (7) מפקח הכבאות הראשי שנתמנה על פי חוק שירותי הכבאות, תשי"ט-1959³;
 (8) נציגה אחת של ארגון נשים והיא תתמנה על ידי שר הפנים בהמלצת ארגון ארצי של ארגוני נשים, שהוא לדעת השר יציג ונוגע בדבר."

(2) סעיף קטן (ג) – בטל.

תיקון סעיף 5

4. בסעיף 5 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בסופו, יבוא:
 "ובכל מקום בחוק זה המדובר במפקד הגא מחוזי – מפקד הגא של המחוז הנוגע בדבר במשמע."

החלפת סעיף 6 והוספת סעיף 6א

5. במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:
 6. (א) בכל מחוז הגא תוקם מועצה מחוזית של הגא, שתפעל כגוף מייצץ על ידי מפקד הגא באותו מחוז ותמלא את התפקידים האחרים שנקבעו לה בחוק זה.

(ב) חבריה של מועצה מחוזית יהיו:

- (1) מפקד הגא מחוזי, שיהיה יושב ראש המועצה;
- (2) נציגים של שר הבריאות, שר החינוך והתכרות, שר המשטרה, שר הסעד, שר הפנים ושר התחבורה – נציג אחד לכל שר והוא יתמנה על ידי מדין עובדי משרדו;
- (3) נציגי רשויות מקומיות במחוז, ושר הפנים יקבע אותן ואת מספר נציגיהן;
- (4) נציג אחד של סניף מגן דוד אדום בישראל אשר במחוז, והוא יתמנה על ידי יושב ראש הועד הפועל של מגן דוד אדום בישראל;
- (5) נציג אחד של רשויות הכבאות אשר במחוז, והוא יתמנה על ידי מפקח הכבאות הראשי;
- (6) נציגה אחת של ארגון נשים במחוז, והיא תתמנה על ידי שר הפנים בהמלצת ארגון ארצי של ארגוני נשים, שהוא לדעת השר יציג ונוגע בדבר.

(ג) מפקד הגא מחוזי רשאי, באישור המועצה המחוזית, להטיל על חבר המועצה כל תפקיד הנוגע לשיתוף הציבור ומוסדותיו בהתגוננות האזרחית או להדרכתם, להכוונתם ולתיאום פעולתם של ארגוני העזר שבמחוז, ובלבד שהתפקידים שיוטלו על חבר פלוני לא יחרגו מתחום הפעולות של השר או של הגוף שהוא מייצגו.

6א. (א) סדרי העבודה והדיונים של המועצה הארצית והמועצה המחוזית של המועצה זית ושל ועדותיהן, לרבות המנין החוקי שלהן, ייקבעו בתקנות.

(ב) שום פעולה של המועצה הארצית, של המועצה המחוזית ושל ועדה מועדותיהן לא תיפסל מחמת זה בלבד שבשעת הפעולה היה מקומו של אחד החברים פנוי מכל סיבה שהיא."

סדרי העבודה של המועצה

³ ס"ח 290, תשי"ט, עמ' 199.

6. במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:

"תפקידים נדרשים
בהגא

7. שר הבטחון רשאי לקבוע בהכרזה שתפורסם ברשומות, כי תפקיד פלוני בהגא, שהפעולות הקשורות בו מוגבלות לתחום רשות מקומית אחת, הוא תפקיד נדרש בהגא.

הודעת קריאה
לתפקיד נדרש
או לתמרונים

7א. (א) ראש הגא רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה הארצית, לקבוע בצו, כי מפקד הגא מחוזי רשאי לקרוא בני אדם הגרים או העובדים במקום שבו חל הצו למלא תפקידים נדרשים בהגא או ליטול חלק בתמרוני הגא; צו כאמור יכול שיחול במדינה כולה או במחוז הגא מסויים או בחלק ממנו.

(ב) ניתן צו לפי סעיף קטן (א) רשאי מפקד הגא מחוזי של המקום שעליו חל הצו, ולפי התנאים שנקבעו בו, לתת לאדם הגר או העובד באותו מקום הודעה בכתב, כי הוא הוצב למלא תפקיד נדרש בהגא (להלן – הודעת הצבה). אדם שניתנה לו הודעת הצבה מותר לקרוא לו ליטול חלק בתמרוני הגא או למלא תפקיד נדרש בהגא, ובלבד שבתקופה שאינה תקופת קרבות לא ייקרא אדם לשירות חדשי העולה על שלוש שעות לחודש ולשירות שנתי העולה על שלושה ימים לשנה.

(ג) שירות שנתי לפי סעיף זה יהיה רצוף, אולם מפקד הגא מחוזי רשאי להורות כי תקופת השירות תחולק –

(1) לשנים – אם ראש הגא הרשה זאת לגבי אותה שנת שירות, בין ביחס לאדם מסויים ובין ביחס לסוג של בני-אדם או בדרך כלל; או

(2) לשנים או יותר – אם הסכים לכך האדם הנוגע בדבר בכתב.

(ד) צו או הוראה לפי סעיף זה אינם טעונים פרסום ברשומות.

טור מתפקיד
נדרש

7ב. (א) לא יוצב אדם למלא תפקיד נדרש בהגא, לא ייקרא למלאו ולא יהיה חייב למלאו או ליטול חלק בתמרוני הגא, אם הוא אחד מאלה:

(1) נמנה עם הכוחות הסדירים או עם כוחות המילואים של צבא-הגנה לישראל;

(2) נמנה עם משטרת ישראל;

(3) נמנה עם הגא כמתנדב;

(4) גבר למטה מגיל 16 או למעלה מגיל 62;

(5) אשה למטה מגיל 17 או למעלה מגיל 50;

(6) אשה הרה בתקופת הריונה ועד תום שנה אחת מגמר ההריון;

(7) אם לילד למטה מגיל 5 או מי שאחראי לו במקומה;

(8) אם מרוכת ילדים אף אם גילם 5 שנים או יותר או מי שאחראי להם, הכל לפי כללים שייקבעו בתקנות.

(ב) לא יוצב אדם למלא תפקיד נדרש בהגא, לא ייקרא למלאו ולא יהיה חייב למלאו או ליטול חלק בתמרוני הגא מחוץ לתחום הרשות המקומית שבו הוא גר או עובד.

ג. (א) אדם שהוצב למלא תפקיד נדרש בהגא רשאי לפנות למועצה המחוזית של הגא בבקשה לבטל את הודעת ההצבה, ולקבל ממנה תעודה על הגשת בקשה כזאת.

(ב) אדם שנקרא ליטול חלק בתמרוני הגא או למלא תפקיד נדרש בהגא רשאי תוך 15 יום – ובתקופת קרבות תוך 5 ימים – מהיום שבו הומצאה לו הקריאה, לפנות למועצה המחוזית של הגא בבקשה לבטל את הקריאה או לדחותה ולקבל ממנה תעודה על הגשת בקשה כזאת.

(ג) המועצה המחוזית או ועדה שנבחרה לכך על ידה רשאיות, בהתחשב בטעמים הקשורים בצרכי החינוך, ההתיישבות או המשק הלאומי, או בטעמי בריאות, טעמי משפחה או טעמים אחרים כיוצא באלה, לאשר את הבקשה או לדחותה; בתקופת קרבות חייבות הן לדון בבקשה תוך שלושה ימים מיום קבלתה.

(ד) מי שביקש לפי סעיף זה ביטול הודעה לפי סעיף זא (ב) מטעמי בריאות, רשאי לבקש, באותו מעמד, שייבדק בדיקה רפואית בדבר כשרו למילוי התפקיד הנדרש בדרך שיקבע שר הבטחון בהתייעצות עם שר הבריאות; גמצא בלתי כשר למילוי התפקיד בבדיקה כאמור, תבוטל ההודעה.

(ה) המועצה המחוזית או ועדה שנבחרה כאמור תודיע למבקש ולמפקד הגא מחוזי את החלטתה בבקשה.

ד. החובה למלא אחרי קריאה לפי סעיף זא (ב) לא תחול עד שעבר הזמן להגשת בקשה לביטול הקריאה או לדחייתה, ואם הוגשה הבקשה – עד שנדחתה; אולם בתקופת קרבות אין בהגשת הבקשה כדי לפטור אדם מן החובה כל עוד לא הוחלט לאשר את הבקשה.”

חיוב למלא
אחרי קריאה

תיקון סעיף 8

7. בסעיף 8 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (3) יבוא:

“(3) מי שחוייב לפי פרק זה למלא תפקיד נדרש בהגא או ליטול חלק בתמרוני הגא”;

(2) במקום סעיף קטן (ז) יבוא:

“(ז) חבר הגא שנהכל או הלה בשעת שירותו בתפקיד בהגא עקב מילוי תפקידו זה או שמת כתוצאה מחבלה או ממחלה שאירעו בנסיבות כאמור, יחולו עליו ועל בני משפחתו חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי”ט–1959 [נוסח משולב],⁴ וחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי”י–1950,⁵ ולצורך חוקים אלה יראו את שירותו בתפקיד בהגא כשירות צבאי, ואת יום גמר התפקיד – כיום שחרורו מהשירות הצבאי.”

הוספת סעיפים
א8 עד א8

8. אחרי סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא:

א8. כל חיקוק המדבר בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי”ט–1959 [נוסח משולב], או בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי”י–1950, ייקרא כאילו היה מדבר גם בסעיף 8 לחוק זה, הכל לפי הענין, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת.

“אזכורים”

4 ס”ח 295, תשי”ט, עמ’ 276.
5 ס”ח 52, תשי”י, עמ’ 162.

תחולת החוק
על חבר ארגון
עזר

כ8. חבר ארגון עזר הממלא בתקופת קרבות או בתמרוני הגא על פי הוראות מפקד הגא מחוזי, תפקיד בתחום ההתגוננות האזרחית, יתולו עליו הוראות סעיפים 8(ד), (ו) ו-1(ז), א8, 9 ו-24 כאילו היה חבר הגא, ולצורך החוקים האמורים בסעיף 8 (ז) יראו את התפקיד כשירות צבאי ואת יום גמר התפקיד כיום שחרורו משירות צבאי.

אחריות לנזק

ג8. ניתנה לארגון עזר לפי חוק זה הוראה להפעיל ציוד שברשותו, ינהגו בציוד, בכל הנוגע לתשלום פיצויים בעד נזק שנגרם לו ובעד אבדו, לפי פקודת הפיצויים (הגנה), 1940, כמו בכלי רכב שהמדינה קנתה חזקה בו מכוח סמכויות שעת-חירום כאמור באותה פקודה.

חוספת סעיפים
8א ו-8ב

9. אחרי סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

"התקנת צופרים
ומיתקני קשר

א9. ראש הגא או מי שהוסמך לכך על ידיו בכתב, רשאי להתקין בכל מקרקעין צופרים, מיתקני קשר ומיתקני כוח ולהפעילם וכן להשתמש במיתקני קשר אחרים ומיתקני כוח אחרים שבאותם מקרקעין, הכל לצרכי ההתגוננות האזרחית ובתנאים שיקבע שר הבטחון בתקנות. לענין תשלום פיצויים ינהגו לפי הוראות פקודת הפיצויים (הגנה), 1940, כאילו נעשתה במקרקעין עבודה שסעיף 3 (1) (ג) לאותה פקודה חל עליה.

שירות הסעה
לצורך הצלה

ב9. (א) בתקופת קרבות רשאי חבר הגא שהוסמך לכך בכתב על ידי מפקד הגא מחוזי, להורות, בכתב או בעל-פה, למי שנוהג אותה שעה ברכב להסיע בו נפגעים או להסיע את הרכב בכדי שתוגש בו עזרה בשטח מותקף לבני-אדם או לרכוש בקשר להתקפה ולמשך זמן ההתקפה (להלן – שירות הסעה), הכל במועד, במקום ובדרכים שייקבעו בהוראה. מי שקיים חובה על פי סעיף זה ובשל כך נבצר ממנו לקיים חובה אחרת על פי חיקוק לא ישא באחריות פלילית בשל אי-קיום החובה האחרת.

(ב) רכב שמבצעים בו שירות הסעה, יראוהו כל תקופת השירות, לענין תשלום פיצויים, כאילו נתפס מכוח סמכויות שעת-חירום כמש- מעותן בפקודת הפיצויים (הגנה), 1940.

(ג) המבצע שירות הסעה יראוהו לענין הסעיפים 8 (ו) ו-1(ז) ו-8 א כחבר הגא ואת שירותו כתפקיד בהגא.
(ד) "רכב" בסעיף זה כמשמעותו בפקודת התעבורה."

10. בסעיף 11 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 11

(1) במקום ההגדרה של "רשות מוסמכת" יבוא:

"רשות מוסמכת" – ראש הגא, מפקד הגא מחוזי או כל אדם שהוסמך בכתב על ידי ראש הגא להיות רשות מוסמכת לענין פרק זה;

(2) במקום ההגדרה של "מקלט" יבוא:

"מקלט" – מבנה או מקום אחר שהותקן לשמש מקלט, הכל לפי התכנית שהרשות המוסמכת אישרה אותה, ובלבד שלא תאושר תכנית כאמור אלא בהתאם למפרטים הטכניים לבנייתו שנקבעו בתקנות בדרך כלל, לסוג מקלטים או למקלט מסויים."

6 ע"ד 1940, תוס' 1 מט' 1010, עמ' 93.
7 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

”מקום” – לרבות קרקע פנויה;

”שוכר משנה” – המחזיק בבית, או בחלק ממנו, מכוח שכירות משנה תקופה רצופה של שלוש שנים לפחות, במועד שבו חלה לראשונה על השוכר הראשי חובת ההשתתפות לפי פרק זה, בין שהוארכה תקופת שכירות המשנה מזמן לזמן על ידי הסכם ובין שהוארכה מכוח חוק הגנת הדייר, תשט”ו-1955⁸.

11. אחרי סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 11א

11א. (א) הוראות פרק זה יחייבו גם את המדינה לגבי בתים ומפעלים שבאזור הגא, אולם הוראות סעיפים 13 ו-16 לא יחולו על בתים ומפעלים התפוסים על ידי צבא-הגנה לישראל או על ידי משטרת ישראל; וכן לא יחולו הסעיפים האמורים על בתים ומפעלים התפוסים על ידי רשות אחרת מרשויות המדינה אלא באישור יושב ראש המועצה המחוזית של הגא, לאחר התייעצות במועצה או בוועדה שהמועצה תבחר לכך.
(ב) “אזור הגא” בסעיף זה – כל מקום בתחומו של אזור ששר הבטחון, באישור הממשלה, קבע אותו כאזור הגא כמפה המופקדת בהגא.”

”תחולה על המדינה

12. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 13

(1) במקום סעיף קטן (ה) יבוא:
” (ה) ניתנה הודעה על מקום פלוני וכל עוד לא בוטלה ההודעה, לא יעשה המחזיק בו, ולא ירשה לזולתו לעשות בו, שום שינוי, תיקון או דבר אחר העלול לפגוע בשימוש היעיל במקום כמחסה ציבורי אלא על פי היתר הועדה של המועצה המחוזית.”
(2) בסעיף קטן (ז), במקום פסקה (2) יבוא:
” (2) לא לעשות בו, ולא להרשות לזולתו לעשות בו, שום שינוי, תיקון או דבר אחר העלול לפגוע בשימוש היעיל במקום כמחסה ציבורי, אלא באישור הרשות המקומית.”

13. בסעיף 14 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 14

(1) בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה), אחרי “הרשות המקומית” יבוא “בהוראה בכתב”.
(2) בסופו יבוא:
” (ט) (1) החייב על פי חוק זה להתקין מקלט במקרקעין או לעשות בו תיקון או שינוי והוא מחזיק במקום שנקבע בהתקנת המקלט, רשאי לעשות זאת על אף זכותו של אחר במקרקעין, וכן רשאי הוא לבקש את הרשיונות הדרושים, על אף האמור בכל חיקוק או בכל הסכם, ולהיכנס, הוא או שליחיו, לכל מקרקעין שהכניסה אליהם דרושה לענין זה.
(2) לא היה החייב בהתקנת מקלט במקרקעין, או בעשיית תיקונים או שינויים בו, בעליו של המקום והמחזיק בו כאחד, תימסר הודעה בכתב, על הוראת הרשות המקומית להתקין

⁸ ס”ח 188, תשט”ו, עמ’ 161.

מקלט או לעשות בו שינויים לבעלים או למחזיק או לשניהם, לפי הענין; ורשאי כל אחד מהם לערור על ההוראה למועצה המחוזית של הגא תוך 15 יום מהיום שנמסרה לו ההודעה. אושרה הוראת הרשות המקומית בערר, רשאי החייב בהתקנת המקלט או בעשיית התיקונים או השינויים לעשות את כל הפעולות האמורות בפסקה (1).

(3) בערר לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 13 (ד).

(י) הרשאי להיכנס למקרקעין לפי סעיף קטן (ט) ינקוט לפני כניסתו בכל האמצעים הסבירים לפי נסיבות הענין, כדי להשיג את הסכמתו של המחזיק במקרקעין לכניסתו, ואם לא עלה בידיו להשיג את הסכמתו, לא ייכנס כניסה ראשונה אלא בליווי עובד של הרשות המקומית שראש הרשות המקומית מינה לכך, וכן לא ישתמש בכוח לשם הכניסה אלא בליווי אדם כאמור.

(יא) מי שבכנס למקרקעין כאמור, ינקוט בכל האמצעים הסבירים לפי נסיבות הענין, כדי לשמור על הרכוש הנמצא במקום.

14. לאחר סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

חוקת סעיפים
א14 - ב14

14א. היה המקום, שנמסרה עליו הודעה לפי סעיף 13 או הוראה לפי סעיף 14, קרקע פנויה, אין במסירת ההודעה או ההוראה כדי למנוע הקמת בית או מפעל באותו מקום, ובלבד שנתקבל רשיון הבניה הדרוש לכך, ומקבל הרשיון מסר על קבלתו הודעה בכתב לרשות המקומית.

חפירת תעלות

14ב. שר הבטחון, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות כי מפקד הגא מחוזי רשאי לקרוא סוגי בני אדם לחפירת תעלות להתגוננות אזרחית ולקבוע בהם תנאים לקריאה זו; מי שנקרא כאמור ונפגע תוך כדי מילוי חובתו ועקב מילוי החובה, דינו כדין נפגע ספר כמשמעותו בחוק הגימלאות לנפגעי ספר, תשי"ז-1956, ודין הפגיעה כדין פגיעת ספר כמשמעותה בחוק האמור.

15. בסעיף 16 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 16

(1) בסעיף קטן (ב), בסופו, יבוא:

"בתקופת קרבות יהא דינה של הוראת פיגוי כאמור, לכל דבר, כדין פסק דין פיגוי של בית משפט השלום שאינו ניתן לערעור עוד."

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "אלא אם העמידה לרשותו של המחזיק מקום חלוף (אלטרנטיבי) העשוי לשמש באופן המתקבל על הדעת את המטרה שאותה משמש המקום שיש לפנותו" יבוא "אלא אם הוכטח למחזיק סידור חלוף שיעמוד לרשותו בזמן שעליו לפנות את המקום."

(3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(גג) לא הוסכם בין הרשות המקומית למחזיק על סידור חלוף, רשאי כל אחד מהם לפנות לבית משפט השלום בבקשה לקבעו, ורשאי בית המשפט לקבוע שהסידור החלוף יהיה בהעמדה לרשות המחזיק של מקום חלוף העשוי לשמש באופן המתקבל על הדעת את המטרה שאותה

משמש המקום שיש לפנותו או בתשלום פיצויים; ובלבד שלא יקבע בית המשפט כסידור חלוקת תשלום פיצויים בלבד אלא בהסכמת המחזיק או במקרה שהמחזיק מסרב להסכים לכך ללא טעם סביר.

16. בסעיף 19 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ו), אחרי "היה בית או מפעל כבעלותם של בני-אדם אחדים" יבוא "לרבות הבעלות בבית הרשום לפי חוק בתים משותפים, תשכ"א-1961 [נוסח משולב] 10."

17. במקום סעיף 20 לחוק העיקרי יבוא:

20. בעל בית או בעל מפעל שהוטל עליו מכוח חוק זה להתקין מקלט או לתקנו או לשנותו (להלן - עבודה נדרשת) ולא ביצע את העבודה הנדרשת, רשאית הרשות המוסמכת או הרשות המקומית לעשות אחת מאלה:

(1) לבצע את העבודה הנדרשת ולגבות מבעל הבית או מבעל המפעל את הוצאות הביצוע, בדרך שהיא גובה את ארנונותיה, ואם הרשות המוסמכת היא הגובה, תחול על גביית הוצאות הביצוע פקודת המסים (גביה) 11, למעט הסעיף 12 שבה, כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה; הוראות הסעיפים 18 ו-19 יחולו על ההוצאות כאמור כאילו הוצאו על ידי הבעלים;

(2) להטיל על הדיירים שבבית לבצע את העבודה הנדרשת במלואה תוך תקופה שתקבע.

20א. (א) ביצעו הדיירים עבודה נדרשת מכוח סעיף 20, יחולקו הוצאות הביצוע בין בעל הבית לבין הדיירים, בין הדיירים לבין עצמם ובין הדיירים ושוכרי המשנה לפי הוראות הסעיפים 18 ו-19 כאילו הוצאו על ידי הבעלים, וכל דייר רשאי לנכות מדמי השכירות המגיעים ממנו לבעל הבית, או מתמורת השטרות שנתן להבטחת דמי השכירות או לסילוקם, את החלק שבעל הבית חייב לשאת בו.

(ב) היו חילוקי דעות בין המשתתפים בהוצאות הביצוע בנוגע לסכומי השתתפותם, ייחשב הסכום שאישרה הרשות המקומית כחלקו של כל משתתף, על פי פנייתו של דייר, של שוכר משנה או של בעל בית, כסכום שהוא חייב בו על פי סעיף זה; אולם לא יינתן אישור בנוגע לסכום ההוצאות אלא לאחר שבוצעה העבודה הנדרשת במלואה, ולנוגעים בדבר ניתנה הזדמנות להשמיע טענותיהם, הן לגבי כלל ההוצאות והן לגבי חלוקתן. דייר ששילם על חשבון ההוצאות סכום העודף על חלקו, רשאי להיפרע את העודף מכל מי ששילם פחות מחלקו, עד כדי הסכום החסר להשלמת חלקו בהוצאות; והוא כשאין הסכם בענין זה על דרך אחרת.

20ב. (א) לא ביצעו הדיירים עבודה נדרשת מכוח סעיף 20, תוך התקופה שנקבעה לכך, רשאית הרשות שהטילה את החובה לבצע את העבודה הנדרשת למנות אדם בהסכמתו לביצוע אותה עבודה (להלן - הממונה), ולקבוע לו שכר לענין זה, שישולם על ידי הדיירים ובעל הבית.

(ב) הרשות לא תשתמש בסמכותה כאמור אלא אם היתה סבורה

"בעל בית שלא ביצע עבודה נדרשת

ביצוע עבודה נדרשת על ידי הדיירים

ביצוע עבודה נדרשת על ידי ממונה

10 ס"ח 349, תשכ"א, עמ' 201.
11 חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1674.

שהעבודה הנדרשת לא תבוצע בתקופה שנקבעה לכך ללא סיבה סבירה ולאחר שנתנה לדיירים התראה מתאימה בכתב. בהתראה יצויין תוכן סעיף קטן (א).

חלוקת הוצאות
הביצוע על ידי
הרשות וגבייתן

20ג. (א) הוצאות הביצוע על ידי הממונה, לרבות שכרו, יחולקו בין בעל הבית לבין הדיירים, בין הדיירים לבין עצמם, ובין הדיירים לבין שוכרי המונה, לפי הוראות הסעיפים 18 ו-19 כאילו בוצעה העבודה הנדרשת על ידי בעל הבית, והממונה רשאי לגבות את החלקים של הדיירים ושל בעל הבית לשם כיסוי הוצאותיו ושכרו.

(ב) הרשות המקומית תקבע, על פי בקשת הממונה, את ההוצאות המשוערות של העבודה הנדרשת, והממונה רשאי עוד לפני ביצוע העבודה הנדרשת, לגבות מהדיירים ומבעל הבית, לפי חלקם בהוצאות כאמור, מקדמה שלא תעלה על שני שלישים מהוצאות משוערות אלה.

(ג) היו חילוקי דעות בין המשתתפים בהוצאות הביצוע, או במקדמה בינם לבין עצמם, או בין משתתף לממונה, בנוגע לסכומי השתתפותם, ייחשב הסכום שאישרה הרשות המקומית כחלקו של כל משתתף, על פי פנייתו של משתתף או הממונה, כסכום שהוא חייב בו על פי סעיף זה. לא יינתן אישור בנוגע להוצאות הביצוע לפי סעיף קטן (א) אלא לאחר שבוצעה העבודה הנדרשת במלואה, ולנוגעים בדבר ניתנה הזדמנות להשמיע טענותיהם הן לגבי כלל ההוצאות והן לגבי חלוקתם.

(ד) אישור כאמור בסעיף קטן (ג) ניתן להוצאה לפועל כפסק דין של בית משפט מוסמך שאין עליו ערעור עוד.

20ד. האמור בסעיף 20 אינו גורע מזכותו של אדם לבקש את קביעת חלקו הוא או חלקו של אחר בהוצאות עבודה נדרשת, או בשכרו של הממונה, בדרך של תביעה לפני בית משפט מוסמך, בין אם כבר שילם חלק זה, כולו או מקצתו, על פי אישור רשות מקומית, ובין אם טרם שילם אותו, ובלבד שהתביעה תוגש לא יאוחר משנתיים מיום התשלום של חלקו הוא; אולם בית משפט שלפניו תלויה התביעה לא יעכב את ההוצאה לפועל של האישור ולא ימנע את הממונה מהוציאו לפועל, על אף האמור בכל דין.

הזכות לפנות
לבית המשפט
בענין הוצאות

20ה. נקיטת אמצעים לפי סעיף 20 (1) או לפי סעיף 20 אינה גורעת מחובתם של בעל הבית והדיירים לפי פרק זה, או מאחריותם הפלילית על אי-מילוי חובה לפיו.

שמירת האחריות
לקיום חובות

20ו. (א) כל סמכות הנתונה בטעיפים 13, 14, 16, 20, 20ב ו-20ג לרשות מקומית תהא נתונה גם לראש הרשות המקומית, או למי שהוסמך על ידי באישור המועצה של הרשות המקומית, אם בדרך כלל ואם לענין מסויים או לסוג ענינים מסויים; ורשאית הרשות המקומית לאצול לראש הרשות המקומית יתר סמכויותיה לפי פרק זה, כולן או מקצתן.

סמכויות ראש
רשות מקומית

(ב) ראש רשות מקומית, או מי שהוסמך על ידיו לכך בכתב, רשאי לעשות כל פעולה הדרושה לביצוע תפקידי, או לביצוע הוראות שניתנו על פי סמכויותיו או סמכויות הרשות המקומית לפי חוק זה, ולמטרה זו רשאי הוא להיכנס לכל מקום בכל עת סבירה לאחר מתן הודעה מראש על כך.

(1) בסעיף קטן (א) תימחק הפסקה (4);

(2) בסעיף קטן (ב) תימחק הפסקה (3);

(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

”ג) באין אפשרות להמציא מסמך על פי הוראות סעיף קטן (א), מותר להמציאו על ידי הצגתו באופן בולט לעין, על פני המקום שאליו מתייחס המסמך או בתוך אותו מקום, או על ידי פרסום בשלושה עתונים יומיים לפחות, ורואים אותו כאילו הומצא כתום 48 שעות לאחר הצגתו או כתום 24 שעות לאחר פרסומו האחרון כאמור, הכל לפי הענין, אלא אם הוכיח האדם שלו נועד המסמך כי תכנו לא הגיע לידיעתו.”

(1) בסעיף קטן (א), בסופו, יבוא:

”ובמקרה של עבירה נמשכת, דינו בנוסף לענשים האמורים – קנס עשרים לירות או מאסר יומיים לכל יום שבו נמשכת העבירה לאחר ההרשעה או לאחר המצאת התראה בכתב של הרשות המוסמכת בדבר העבירה;”

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

”(כב) (1) אדם אשר ללא היתר מאת ראש הגא או ממי שהוסמך לכך בכתב על ידי השתמש במלים ”התגוננות אזרחית” ”הגא” ”אשר על ידי ראש הגא” או במלים אחרות העשויות ליצור רושם של מתן חסות או אישור מטעם הגא – לתיאור של חבר בני אדם, עסק, משלח יד, מוסד, שירות, מוצר או כיוצא באלה, בין בדרך של ציון שמם ובין בדרך אחרת, דינו – קנס שלושת אלפים לירות, ובמקרה של עבירה נמשכת, דינו – בנוסף לעונש האמור – קנס עשרים לירות או מאסר יומיים לכל יום שבו נמשכה העבירה;

(2) סעיף קטן (כב) (1) לא יחול על מי שלפני יום כ”א בתמוז תשכ”ד (1 ביולי 1964) השתמש במלים כאמור בו, כשהאמין בתום לב שהתיאור אינו כוזב, אלא אם נדרש בכתב על ידי ראש הגא, או מי שהוסמך על ידי ראש הגא בסעיף קטן (כב) (1), לחדול מן השימוש ולא מילא אחר הדרשה, תוך תקופה שתיקבע בדרישה.”

”ברירת קנס 24א. (א) ”עבירת קנס” – עבירה על תקנה שהותקנה לפי חוק זה אשר שר הבטחון, בהסכמת שר המשפטים, הכריז עליה בצו ברשומות שהיא עבירת קנס.

(ב) היה לשוטר, או לחבר הגא כשהוא בתפקיד שהוסמך לכך על-ידי מפקד הגא מחוזי, יסוד להאמין, כי אדם פלוני עבר עבירת קנס, יהיה רשאי למסור לו הזמנה למשפט בנוסח שנקבע; בהזמנה יואשם המוזמן בעבירה שתצויין בה ותינתן לו הברירה לשלם קנס בשיעור שנקבע במקום להישפט על אותה העבירה.

(ג) מי שנמסרה לו הזמנה לפי סעיף קטן (ב), רשאי תוך חמישה

עשר ימים מיום המסירה, לשלם בבית המשפט הנקוב בהזמנה, או לבית המשפט האמור על ידי בנק הדואר או על ידי הדואר, את הקנס ששיעור שנקבע לעבירה המפורשת בהזמנה.

(ד) שר הבטחון יקבע בצו –

(1) את שיעור הקנס לכל עבירת קנס, ולכל עבירת קנס חוזרת או נוספת שנעברה על ידי אותו אדם, ובלבד ששיעור הקנס לא יעלה על עשרים לירות על עבירה ראשונה וחמישים לירות על עבירה חוזרת או נוספת;

(2) את נוסח ההזמנה לצורך סעיף קטן (ב);

(3) את אופן תשלום הקנס.

(ה) (1) שילם אדם את הקנס האמור בסעיף קטן (ג) – רואים

אותו כאילו הודה באשמה לפני בית המשפט, הורשע בדין ונשא את ענשו;

(2) לא עשה כן – רואים את ההזמנה למשפט שנמסרה לו כאילו היחה הזמנה שהוצאה ונמסרה על פי חלק כ"ו מתקנות הפרוצידורה בכתי משפט השלום, 1940.¹²

(ו) לא שילם אדם את הקנס כאמור בסעיף קטן (ג) ובית המשפט הרשיעו על העבירה, יטיל עליו בית המשפט קנס בסכום שאינו פחות מסכום הקנס שנקבע לאותה עבירה לפי סעיף קטן (ד) בנוסף לכל עונש אחר לפי דין שבית המשפט ימצא לנכון להטיל, ורשאי בית המשפט להטיל עליו הוצאות המשפט בסכום שיקבע בין אם התייצב הנאשם ובין אם נשפט שלא בפניו.

תיקון סעיף 27 21. בסעיף 27 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), במקום פסקה (1) יבוא:

“(1) הטלת חובה על הרשויות המקומיות להעמיד מקרקעין שברשותן לצרכי התגוננות אזרחית;”

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (4) יבוא:

“(4א) תקנים ומפרטים של סוגי ציוד העשוי לשמש לצרכי התגוננות אזרחית הנרכש על ידי רשויות מקומיות או על ידי ארגוני עזר לכיבוי דליקות ולעזרה ראשונה;”

(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

“(בב) הוטלה חובה כאמור בסעיף קטן (ב) (1) ואין לרשות המקומית מקרקעין לאותו צורך, הייבת היא לנקוט בצעדים הדרושים כדי להשיג מקרקעין לצורך שנקבע, ובלבד שראש הגא, או מי שהוסמך על ידיו לכך, יגיש לרשות המקומית את רשימת המקרקעין הדרושים להגא בשנת כספים פלונית לפני תחילת אותה שנה; אולם תנאי מגביל זה לא יחול אם הצורך במקרקעין נוצר במועד מאוחר יותר מסיבות בלתי צפויות מראש.”

(4) בסעיף קטן (ג) –

(א) במקום פסקה (4) יבוא:

“(4) חובתם של בעלי מפעלים להחזיק ולהתקין ציוד לצרכי

¹² ע"ר 1940, חו"ס' 2 מט' 978, עמ' 29.

התגוננות אזרחית ולאמן ולצייד את עובדיהם לצרכים
כאמור, הכל בהחשב במספר העובדים ובסוג המפעל;
(א4) חובתם של בעלי מפעלים, מוסדות או מקומות אחרים
שדרכם של בני אדם להתקהל בהם, להחזיק ולהתקין ציוד
לצרכי התגוננות אזרחית.”

(ב) בסופו יבוא:

”(8) דרכי ההחסנה של דלק, גז או חומר אחר ששרר הבטחון
יכריז עליו בצו כעל חומר מסוכן;
(9) חובתם של בעלי בארות ומאגרי מים לספק מים בתקופת
קרבות לצרכי התגוננות אזרחית;
(10) מניעת השימוש באותות אזעקה וארגעה שנקבעו לפי
סעיף 2 (ח) או הגבלת השימוש בהם, וכן דרכי הודעתם לציבור
של האותות שתקבות לפי פסקה זו חלות עליהן.”

הוראות מעבר

22. (א) תקנות שהותקנו על פי הסעיפים 1, 7 (א) ו-27 לחוק העיקרי שהיו בתקפן ערב
תחילתו של חוק זה, רואים אותן, מיום תחילתו של חוק זה, כאילו הותקנו על פיו.
(ב) ניתנה לפני תחילתו של חוק זה הוראה לפי סעיף 14 או 16 לחוק העיקרי ואותה
הוראה טרם בוצעה אותה שעה במלואה, ינהגו בה לפי החוק העיקרי אלא אם ראתה הרשות
המקומית טעם סביר להורות כי ינהגו בה לפי חוק זה, משנתבקשה לכך על ידי האדם
שההוראה פוגעת בזכויותיו, ובקשתו הוגשה לה תוך שלושים יום מיום תחילת חוק זה.

תחילה

23. (א) תחילתו של סעיף 7 (2) מיום תחילתו של החוק העיקרי.
(ב) תחילתם של סעיפים 3 ו-5 בתום שלושה חדשים מיום פרסומו של חוק זה
ברשומות.

פ נ ח ס ס פ י ר
ש ר ה א ו צ ר
מ מ ל א מ ק ו מ ש ר ה ב ט ח ו נ

א ב א א ב נ
ס ג נ ר א ש ה מ מ ש ל ה
מ מ ל א מ ק ו מ ר א ש ה מ מ ש ל ה

ש נ י א ו ר ז ל מ נ ש ז ר
נ ש י א ה מ ד י נ ה

